

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce: **OBORA OBELISK s. r. o., IČ 26231352**
sídlem Lednická 22/78, 690 06 Břeclav,
zastoupen Mgr. Michalem Staňkem, advokátem
se sídlem Opletalova 1525/39, 110 00 Praha 1,

proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí,**
se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10,

o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. listopadu 2024, č. j. MZP/2024/290/1619,

takto:

Návrh žalobce na vydání předběžného opatření se zamítá.

Odůvodnění:

- Městskému soudu v Praze byla dne 7. 11. 2024 doručena žaloba proti výše nadepsanému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto o rozkladu, jenž ministr životního prostředí zamítl, a prvostupňové správní rozhodnutí, kterým správní orgán nevyhověl námitkám žalobce proti záměru na vyhlášení CHKO Soutok (dále jen „CHKO“), potvrdil.
- Ke své žalobě žalobce připojil též návrh na vydání předběžného opatření, jímž soud dle jeho návrhu *„žalovanému a ministrovi žalovaného uloží, aby se zdržel předložení návrhu nařízení na vyhlášení CHKO Soutok na program vlády České republiky a zároveň aby uložil vládě České republiky se zdržet hlasování o nařízení o vyhlášení CHKO Soutok.“*
- Pokud městský soud předběžné opatření nevydá, pak by žalobce dle svého tvrzení *„utrpěl vážnou újmu, jelikož by jeho pozemky byly zařazeny do různých zón CHKO a on by tak musel vynaložit značné úsilí, včetně finančních prostředků, aby se připravil a přizpůsobil novým pravidlům hospodaření s těmito pozemky v CHKO, což by v případě, že by následně bylo napadené rozhodnutí v soudním přezkumu zrušeno, způsobilo žalobci značné ztráty, které by již těžko mohl jakkoliv kompenzovat.“*
- Nad to žalobce odůvodnil potřebnost předběžného opatření tím, že vláda má v plánu přijmout příslušné usnesení o vyhlášení CHKO Soutok na svém jednání v týdnu počínajícím dnem 11. 11. 2024, konkrétně dne 13. 11. 2024. Žalobce je tedy přesvědčen, že je třeba zatímne upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, a to až do rozhodnutí ve věci samé. Zároveň uvedl, že zde není žádná újma, která by vydáním předběžného opatření snad mohla vzniknout jiným osobám. Ba právě naopak, i stát má dle názoru žalobce zájem na tom, aby příprava CHKO případně nepřišla vniveč, včetně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

prostředků daňových poplatníků, a tedy je i jeho zájmem, aby případně zahájený proces tvorby úřadu CHKO nebyl následně v jeho průběhu případně přerušen rozhodnutím soudu o vyhovění žalobě.

5. Žalobce též uvedl, že vydání předběžného opatření by rovněž nebylo v rozporu s jakýmkoliv důležitým veřejným zájmem. I z předložených materiálů AOPK, které si nechal zpracovat žalovaný a na které se opakovaně odkazuje, vyplývá, že území bylo dosavadní lidskou činností mnohde zhodnoceno, rozhodně tedy nijak nedegraduje a není třeba tak upřednostnit „obecný“ veřejný zájem na „politickém“ rozhodnutí vyhlásit CHKO nad ústavním pořádkem zaručeným právem na jistotu vlastnického práva, jeho formy a obsahu, která bude případným vyhlášením CHKO nevratně narušena.
6. Žalovaný se k návrhu na přiznání předběžného opatření vyjádřil s tím, že demokratický právní systém v České republice je založen na dělbě státní moci mezi orgány moci zákonodárné, výkonné a soudní. Rozhodnutí soudu, jímž by bylo vládě uloženo, aby se zdržela výkonu její Ústavou založené pravomoci spočívající v předložení návrhu zákona Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, případně aby nepokračovala v přípravách návrhu konkrétního právního předpisu, by proto podle názoru žalovaného představovalo nepřípustné vykročení z ústavních mezí oprávnění soudu, nepřijatelný zásah do realizace moci výkonné ze strany moci soudní. To samé platí podle názoru žalovaného i v případě legislativního procesu přijetí podzákoného předpisu, kterým je v daném případě vydání nařízení vlády České republiky. Tento svůj názor žalovaný také opírá o judikaturu Nejvyššího správního soudu (například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2021, č. j. 6 As 162/2020-162).
7. Žalobce následně zaslal soudu doplnění návrhu na vydání předběžného opatření, v němž konkrétně vyčíslil škody, jež mu vyhlášením CHKO Soutok vzniknou, přičemž uvedl konečnou sumu (ušlé pachtovné, neprodejnost pozemků, daně z nemovitosti a ztráta na kvalitě myslivosti, plus náklady na administrativní pracovníky) okolo čtvrt miliardy Korun českých. Též uvedl, že dle jeho informací má vláda v úmyslu nově přijmout usnesení o vyhlášení CHKO Soutok v týdnu od 25. 11. 2024.
8. Městský soud posoudil návrh na vydání předběžného opatření takto:
9. Podle § 38 odst. 1 soudního řádu správního, *byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.*
10. Podle čl. 2 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“), *lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.*
11. Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy, *státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*
12. Podle čl. 9 odst. 3 Ústavy, *výkladem právních norem nelze oprávnit odstranění nebo obhození základů demokratického státu.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

13. Podle čl. 67 odst. 1 Ústavy, *vláda je vrcholným orgánem výkonné moci.*
14. Podle čl. 78 Ústavy, *k provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Nařízení podepisuje předseda vlády a příslušný člen vlády.*
15. Podle čl. 81 Ústavy, *soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy.*
16. Podle § 25 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, *chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vláda republiky nařízením.*
17. Žalobce v posuzované věci navrhuje vydání předběžného opatření, kterým by městský soud jednak uložil žalovanému ministerstvu životního prostředí a ministroví žalovaného, aby se zdrželi předložení návrhu nařízení, kterým se vyhlašuje CHKO Soutok, na program vlády České republiky, jednak uložil vládě České republiky, aby se zdržela hlasování o něm.
18. Jedním ze základních postulátů právního státu (a v přeneseném smyslu i státu demokratického) je dělba státní moci na moc výkonnou, zákonodárnou a soudní (byť jsou známy i teorie hovořící o čtyřech mocích, např. v ústavě Brazílského císařství).
19. Tento princip je přijímán již od 18. století, kdy ho ve svém díle „*O duchu zákonů*“ vyložil Charles Louis de Secondat, baron de La Brède et de Montesquieu, známější též jen jako Charles de Montesquieu. I dnešní komentáře ústavy se na Montesquieua odvolávají: „*Požadavek na oddělení jednotlivých státních mocí, kterým se překonávala jejich koncentrace v jediných rukách hlavy státu v době absolutní monarchie, poprvé formuloval Ch. Montesquieu ve svém díle O duchu zákonů: "Není svobody, jestliže není moc soudní oddělena od moci zákonodárné a výkonné. Kdyby byla moc soudní spojena s mocí zákonodárnou, byla by moc nad životem a svobodou pouhou libovůlí, protože soudce by byl zároveň zákonodárcem. Kdyby byla moc soudní spojena s mocí výkonnou, soudce by mohl být zároveň tyranem."* (cit. dle Linharty).“ (Rychetský, P., Langášek, T., Herc, T., Mlsna, P. a kol. Ústava České republiky: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-12-2]. ASPI_ID KO1_1993CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.) a „*Dělba moci prostřednictvím Montesquieuho tripartice větví státní moci na „orgány moci zákonodárné, výkonné a soudní“ je považována za základní záruku demokratického uspořádání, zábranu před koncentrací státní moci, a tím i před možností nedemokratického způsobu vykonávání státní moci – tedy za garanci zachování lidu jako pouvoir constituant. To, že jsou jednotlivé moci odděleny, a jak jsou odděleny nebo spojeny, vyplývá z celkového uspořádání jejich vztahů, které je upraveno v dalších ustanoveních Ústavy.*“ (Sládeček, V., Mikule, V., Suchánek, R., Syllová, J., Ústava České republiky. Praha, 2016, 1264 s.).
20. Jakkoliv se Montesquieu primárně obával ingerence moci výkonné do moci soudní, plně lze jeho závěry vztáhnout na opačnou situaci, kdy by moc soudní nepřiměřeně svazovala moc výkonnou (potažmo zákonodárnou). Přespřílišná aktivita soudů a soudců by tak měla potenciál způsobit atrofii zbývajících dvou mocí, neboť by bránila vládě a parlamentní většině realizovat její volební program a efektivně vládnout. V extrémním případě by toto směřování pak mohlo vést ke znehodnocení demokratických voleb a k jakési ničím nekontrolovatelné „soudcokracii“. Ostatně, již James Madison ve svém *listu federalistů* č. 47 uvedl jako žádoucí stav že „*Soudci nemají žádné právo na výkonnou moc...*“ (viz Hamilton, A., Madison, J., Jay, J.: *Listy federalistů*, Olomouc, 1994, s. 266.).

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

21. Současná doba při tom klade na soudy o to větší nároky, aby zachovávaly potřebnou uměřenost a sebeuvědomění vlastní příslušnosti k moci soudní, nikoli zákonodárné či výkonné, aby nebyly zavdány příčiny vzniku obav z výše uvedeného extenzivního a mimoústavního rozšiřování soudní moci (jak se to již čas od času, byť snad přehnaně, objevuje, viz např. Koudelka, Z.: Transcendentální pramen práva, 2016, 33 s.). Ve stejném duchu lze ostatně odkázat na žalovaným vzpomenutý rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2021, č.j. 6 As 162/2020-162 a dále rozhodnutí jeho rozšířeného senátu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 9 As 264/2020-51.
22. Soud tak dospívá k závěru, že výše uvedené potenciální usnesení vlády o vyhlášení CHKO Soutok je tak třeba vnímat jako politické rozhodnutí vlády, jež za tato svá rozhodnutí nese politickou odpovědnost, a to obdobně, jako kdyby naopak rozhodla o zrušení památkové ochrany v jiných oblastech.
23. Soud jakožto orgán státní moci vykonávající moc soudní nemůže ukládat ministerstvu ani ministrovi ani vládě České republiky, jakožto orgánům státní moci vykonávajícím moc výkonnou, zdržení se jednak předkládání návrhu nařízení na jednání vlády, jednak hlasování o něm. Ústava v čl. 78 zakotvuje oprávnění vlády vydávat nařízení k provedení zákona a v jeho mezích. V posuzované věci je prováděným zákonem, v jehož mezích je vydáváno nařízení, kterým se vyhláší CHKO, zákon o ochraně přírody a krajiny, který stanoví, že chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vláda republiky nařízením.
24. Zasáhl-li by městský soud *apriori* do navrhování, hlasování a ryze politického rozhodování vlády, narušil by zásadu dělby moci vyjádřenou v čl. 2 odst. 1 Ústavy, čímž by zcela zjevně narušil veřejný zájem, jenž nesmí být předběžným opatřením dotčen.
25. Soud si je vědom toho, že žalobce může pocítovat případné finanční ztráty jako újmu, stejně jako je pravdou, že vyhlášením CHKO dojde k zásahu do jeho vlastnických práv. Stejně však žalobce může pocítovat jako újmu např. povinnost platit daně. Rozhodnutí o povinnosti platit daně, stejně jako vyhlásit CHKO Soutok však vláda, potažmo parlament, učinit mohou. Pakliže by měl žalobce pocit, že jeho základní práva a svobody jsou usnesením vlády dotčena zcela nepřiměřeně a excesivně, může se domáhat ochrany u Ústavního soudu.
26. Nad rámec výše uvedeného soud též konstatuje, že žalobce též dostatečně nespécifikoval újmu, jež by mu měla vyhlášením CHKO Soutok vzniknout. Uvedl sice některé konkrétní částky, např. ušlé pachtovné, tato svá tvrzení ovšem nijak nepodložil.
27. Výše uvedené ovšem nijak nezabývá soud práva a povinnosti přezkoumávat proces správního řízení, jež vedl žalovaný a jenž byl uzavřen napadeným rozhodnutím a jež je tedy předmětem meritorního projednání žaloby.
28. S ohledem na výše uvedené městský soud návrh žalobce na vydání předběžného opatření zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Praha 10. prosince 2024

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.